

התבוננות בדברי המגיד מקאז'ניץ זי"ע ב"עבודת ישראל" "המשתמש בתגא חלף" - המשתמש בכ"א תגין זוכה להחליף כ"א ימי בין המצרים מדין לרחמים

**"עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש"
כנגד עשרה מאמרות שנברא בהם העולם**

נקדים עוד מה שמצינו כי בנין בית המקדש שקול כבריאית העולם, כמו שדרשו במדרש תנח"ך מא (פרשת פקודי מאמר ב) בפסוק (שמות לח-כא): "אלה פקודי המשכן, זה שאמר הכתוב (תהלים כו-ח) ה' אהבתי מעון ביתך, זה ההיכל שהוא מכוון במקום משכן כבודך... למה הוא אומר ה' אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך, בשביל ששקול כנגד בריאת עולם". והאריך במדרש לפרט איך כל הדברים שהיו בבריאת העולם היו גם בבית המקדש.

וימתק לצרף מה ששנינו בגמרא (ברכות נה.): "אמר רב יהודה אמר רב יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ, כתיב הכא (שמות לה-לא) וימלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובעצת, וכתיב התם (משלי ג-ט) ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, וכתיב (שם כ) בדעתו תהומות נבקעו". הרי מבואר שבנין המשכן היה בבחינת בריאת שמים וארץ.

וכן מבואר ממה ששנינו בגמרא על יום חנוכת המשכן (מגילה י:): "תניא אותו היום היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא כיום שנבראו בו שמים וארץ, כתיב הכא (ויקרא ט-א) ויהי ביום השמיני, וכתיב התם (בראשית א-ה) ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד". ויש לומר כי מטעם זה שנינו במשנה (אבות פ"ה מ"ה): "עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המִקְדָּשׁ", כנגד מה ששנינו (שם מ"א): "בעשרה מאמרות נברא העולם", הנה כי כן נשכיל להבין מזה, כי סיבת חורבן בית המקדש שהיה שקול כנגד בריאת העולם, היא משום שפגמו ישראל בעשרה מאמרות שנברא בהם העולם.

מעתה יאירו עינינו להבין הבריה התיכון של עשר שבתות, המקשר את ימי בין המצרים שאנו מתאבלים בהם על חורבן בית המקדש שהוא שקול כנגד בריאת העולם עם ראש השנה שהקב"ה

מרות שנברא בהם העולם, על פי מה ששנינו במשנה (אבות פ"ה מ"א): "בעשרה מאמרות נברא העולם, ומה תלמוד לומר, והלא במאמר אחד יכול להיבראות, אלא להיפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות, וליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות".

והנה מבואר בספרים הקדושים ומקור הדבר ב"שער הכוונות" לרבינו האריז"ל (ראש השנה דרוש ג), כי בכל ראש השנה מחדש הקב"ה את הבריאה על ידי עבודתם של ישראל [יום ראשון של ראש השנה התחדשות פנימיות העולמות, יום שני של ראש השנה התחדשות חיצוניות העולמות], וזהו שכתב הרה"ק מראפשיץ זי"ע ב"זרע קודש" (ראש השנה ד"ה בחודש השביעי):

"וכן הוא פעולת הצדיקים בראש השנה, לברוא על ידי מעשיהם עולם חדש, ובו חותמין וכותבין את כל ישראל לכתובה וחתימה טובה בכל ענינים. וזהו שאומרים (מוסף לראש השנה) היום הרת עולם, שבאמת בכל שנה ושנה נתחדש העולם מחדש בראש השנה, שבא על נקודה הזאת שהיתה בתחילת הבריאה, וישראל מחדשים כרצונם שמים וארץ חדשים".

הנה כי כן נשכיל להבין מזה כי כמו שבעת הבריאה ברא הקב"ה את העולם בעשרה מאמרות, כן בכל ראש השנה מחדש הקב"ה את הבריאה על ידי עשרה המאמרות. ויש לבאר בזה מה ששנינו במשנה (ראש השנה לב.): "אין פוחתין מעשרה מלכויות, מעשרה זכרונות, מעשרה שופרות". פירוש, שאומרים בתפלת מוסף עשרה פסוקים של מלכויות, עשרה פסוקים של זכרונות, ועשרה פסוקים של שופרות, ומפרש בגמרא (שם): "הני עשרה מלכויות כנגד מים... רבי יוחנן אמר כנגד עשרה מאמרות שבהן נברא העולם". ולפי האמור יש לומר הטעם לכך כי בראש השנה מחדש הקב"ה את הבריאה בעשרה מאמרות אלו.

בהיותנו בשלשה שבועות שבין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב הנקראים "בין המצרים", על שם הכתוב (איכה א-ג): "כל רודפיה השיגוה בין המצרים". ופירש רש"י בשם מדרש אגדה: "בין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב", דבר בעתו מה טוב לה-בין ולהשכיל יסוד חשוב, כי שלושת השבועות של בין המצרים הם חלק בלתי נפרד ממסע קודש של עשר שבתות, הנמשך והולך מתחילת בין המצרים עד ראש השנה הבא עלינו לטובה.

דבר זה אנו למדים ממה שכתב הטור (או"ח סימן תכח) בשם הפסיקתא והמחבר הביאו (שם סעיף ח), סדר קריאת הפטרות בעשר שבתות הללו: "מי"ז בתמוז ואילך מפטירין ג' דפורענותא [ג' הפטרות של פורעניות שעומדות לבוא בחורבן בית המקדש], ז' דנחמתא [ז' הפטרות של נחמות על הגאולה העתידה, ומפרש ואומר], ג' דפורענותא, דברי ירמיהו, שמעו דבר ה', חזון ישעיהו. שבע דני חמתא, נחמו, ותאמרו ציון, עניה סוערה, אנכי, רני עקרה, קומי אורי, שוש אשיש".

עשרה שבועות מובין המצרים עד ראש השנה כדי לחדש עשרה מאמרות שנברא בהם העולם

ונראה ללמוד ביאור ענין עשר שבתות אלו מבין המצרים עד ראש השנה מדברי הגה"ק רבי צדוק הכהן זי"ע ב"פרי צדיק" (פרשת מטות אות ט, ופרשת מסעי אות יא), שמבאר בדברי קדשו כי עשר שבתות אלו הן כנגד עשרה מאמרות שנברא בהם העולם, המכוונים כנגד עשר מדות שברא הקב"ה בהן את העולם, ועשר שבתות אלו מתחלקות באופן זה, ג' הפטרות ראשונות כנגד ג' מדות ראשונות שבמזח חכמה, בינה, דעת, ושבע הפטרות אחרונות כנגד ז' מדות שבלב חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות.

ויש להוסיף תבלין לדבריו הקדושים, לבאר תחילה ענין עשר שבתות הללו שהן כנגד עשרה מא-

שלוש שבתות של בין המצרים הן חלק בלתי נפרד ממסע קדוש בן עשר שבתות מ"ז בתמוז עד ראש השנה

רבי צדוק הכהן ז"ע: עשר שבתות מבין המצרים עד ראש השנה הן כנגד עשרה מאמרות שנברא בהם העולם

מדרש: דוד המלך אמר 'ה' אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך', כי בית המקדש שקול כנגד בריאת העולם

בעשר שבתות הללו עלינו לתקן הפגם בעשרה המאמרות כדי שנזכה לחדש בראש השנה את הבריאה ובנין בית המקדש

מחדש בו את העולם, כדי שבעשרה שבועות הללו נתקן על ידי עסק התורה וקיום המצוות את הפגם בעשרת המאמרות שנברא בהם העולם, ובזכות תיקון עשרת המאמרות יחדש הקב"ה בראש השנה את הבריאה, ונזכה גם כן לבנין בית המקדש ששקול כנגד בריאת העולם.

בשלוש שבתות כנגד חכמה בינה צריך התבוננות לתקן את ז' השבתות

ונראה לבאר לפי זה גם כן מה שכתב רבי צדוק הכהן ז"ע, כי עשר שבתות אלו מתחלקות לשני חלקים, שלוש שבתות של בין המצרים שאנו מפטירי רים בהן ג' הפטרות בעניני פורעניות הן כנגד חכמה בינה דעת, ואילו ז' שבתות עד ראש השנה שאנו מפטירים בהן ז' הפטרות של נחמות הן כנגד ז' מדות חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות.

נקדים מה שביאר ה"תניא" ב"ליקוטי אמרים" (פרק ג), כי בנפש האדם יש עשרה כוחות המתחלקים קים לשכל שבמוח ולמדות שבלב, כי השכל שבמוח יש בו ג' ראשונות חכמה בינה ודעת, שהן ג' דרגות של התבוננות והשגה בגדלות ה', חכמה היא מושכל ראשון והשגה ראשונה, בינה היא התפשטות ההשגה בבחינת מבין דבר מתוך דבר, דעת היא החלטה וקשר תמידי עם ההשגה שלא לשכוח אותה.

והנה ג' השגות אלו חכמה בינה דעת בשכל שבמוח, משפיעות על הלב שהוא מקור לז' מדות לעבוד בהן את ה', חסד הוא אהבת ה', גבורה היא פחד ה' ויראתו, תפארת היא לפאר את הקב"ה, נצח הוא לנצח את היצר הרע, הוד הוא להודות לה' על כל הטוב, יסוד הוא להתקשר בה' בדביקות אמיתית, מלכות היא להמליך את הקב"ה על כל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו.

מעתה יש לומר כי ג' שבתות הראשונות של בין המצרים, שמפטירים בהן ג' הפטרות של פורעניות בדברי הנביאים על חורבן בית המקדש, הן כנגד ג' מדות ראשונות חכמה בינה דעת, כדי שנתבונן בהן בג' דרגות של התבוננות בדברי הנביאים, שהוכיחו את ישראל על הצער הגדול שיש לשכיהנה הקדושה בחורבן בית המקדש משום שפגמו בעשרה מאמרות שנברא בהם העולם.

ועל ידי התבוננות זו בג' שבתות של בין המצרים בג' מדות שבמוח, יושפע שפע רב לתקן בשבע שבתות שאחריהן עד ראש השנה ז' המדות שבלב לעבוד בהן את ה', ובזכות זה נזכה לשבע הפטרות של נחמה בדברי הנביאים שניחמו את ישראל שבזכות התשובה יצאו מן הגלויות, ועל

ידי זה יחדש הקב"ה בראש השנה את הבריאה בעשרה מאמרות שנתקנו בעשר השבתות, ולבנין בית המקדש השלישי השקול כנגד בריאת העולם במהרה בימינו.

בכ"א ימי בין המצרים ראוי להתדבק בכ"א תגין שעל אותיות שעטנז"ג"ץ

בדרך זו במסילה נעלה לבאר ביתר עמקות הקשר הנפלא בין כ"א ימי בין המצרים ובין ראש השנה על ידי עשר השבתות, על פי מה ששינינו במשנה (אבות פ"ד מ"ה): "וכך היה הלל אומר ודאש" תמש בתגא חלף". והנה בדרך הפשט הכוונה בזה כמו שפירש הרע"ב: "המשתמש בכתרה של תורה כאדם המשתמש בכליו חלף ועבר מן העולם".

אולם המגיד הקדוש מקאזניץ ז"ע ב"עבודת ישראל" (אבות שם) מבאר כוונתו של הלל בדרך עבודה על הימים הללו של בין המצרים, שיש דוקא ענין גדול מאד להשתמש "בתגא" שהם כ"א תגין שעל ז' אותיות שעטנז"ג"ץ, כי בזכות זה "חלף" נזכה להחליף את הימים הללו של בין המצרים, מימים של הסתר פנים לימים שמתגלה בהם אור גדול לעובדי ה'.

ונרחיב לבאר דבריו הקדושים על פי מה ששינינו בגמרא (מנחות כט:): "אמר רבא שבעה אותיות צריכות שלשה זיונין ואלו הן שעטנז"ג"ץ". ופירש רש"י: "ג' תגין קטנים בכל אחת, בשי"ן רגל השמאלית, וכן בעי"ן הרגל הפנימי, וכן כולם [אותיות ט' י' י"א ברגל הפנימית], אחד נוטה לימין, ואחד נוטה לשמאל, ואחד נוטה למעלה". נמצא לפי זה שיש כ"א תגין על ז' אותיות שעטנז"ג"ץ, והם כנגד כ"א ימים של בין המצרים.

וזהו שאמר הלל "ודאשתמש בתגא", מי שיש בו דעת להשתמש בכ"א תגין שהם כנגד כ"א ימים

של בין המצרים, כדי להתאמץ ביתר שאת וביתר עז להתגבר על היצר לעבוד בהם את ה', הנה אז הוא זוכה "חלף" שמחליף את הימים של הסתר פנים ומתגלה בהם אור גדול מאד, ונעתיק את הדברים בלשון קדשו:

"ודאשתמש בתגא חלף. תגא הוא לשון תרגום ואחוריים, כי רומז לכתרי האותיות, היינו התגין שיש על האותיות, והאותיות שיש בהם תגין הם שבעה שעטנז"ג"ץ, ובכל אות יש ג' תגין, [בז' אותיות] עולה כ"א תגין, רומז על כ"א יום שבין המצרים... שאז בימים האלו נתרבו התאוות בעולם...

ולכן צריך האדם בעתים הללו לאמץ מתניו וכי חו בקדושת הבורא יתברך שמו ביתר שאת וביתר עז, להוציא האור מן החושך, ולהחליף זאת התמורה, ולגלות הקדושה מתוך התמורות, ואדרבה בעתים הללו הקדושה רבה מאד... כמשל האבן טוב שלפי גודל האבן טוב כמו כן יש עליו לבוש אבן פשוט, ואבן רומז על הקליפה ויצר הרע שהוא לב אבן.

נמצא כאשר הקליפה מתגברת מאד רחמנא ליצלן ומסתיר הקדושה, והמתגבר על הקליפה ומחליף ומוציא הקדושה לפועל, אזי מוציא אור גנוז וקדושה יתירה לאין חקר, רק לזה צריך התאמצות ביותר, וכמו שפירש מורי הרב מוה"ר דוב בער [המגיד ממעזריטש זצ"ל] (איכה א-ג) כל רודי פיה השיגוה בין המצרים, שמי שרודף אחר הקדושה משיג אותה בין המצרים יותר ויותר.

וזהו ודאשתמש בתגא חלף, ובמה הוא מחליף אותה בחכמה, כמו דאת אמרת (אבות פ"ה מ"ט) וחי לופיהן בגולם, גל"ם גימטריא חכמה... שמיישב בדעתו ומחשבתו לחשוב מחשבות טהורות וקדושות, ופונה עצמו מדברים ומחשבות בטלים, ושומר עצמו מהם לבל יבואו אליו, ומגביר עליו כח הקדושה בכח התפלה והתורה".

עבודת ישראל: בכ"א ימי בין המצרים צריך להשתמש בכ"א תגין שעל ז' אותיות שעטנ"ז ג"ץ כדי להתקרב לה' ביתר שאת

אגרת הטיול: שעטנ"ז ג"ץ הן ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ, ולכן צריך לכתוב עליהן תגין להכניע אותן בפני הקדושה

ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ שולטות בג' שבועות של בין המצרים, והן גרמו לחורבן בית המקדש בגלל ג' עבירות החמורות

מי שזוכה להתקרב לה' בכ"א ימי בין המצרים זוכה להכתיר את ה' בכ"א תגין ולהינצל מג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ

לפי זה יש לומר כי ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ הן כנגד ג' עבירות החמורות שגרמו לחורבן בית המ־קדש, "שט"ן" הוא המקטרג הגדול שנזכר בכתוב (איוב א-1): "ויהי היום ויבואו בני האלהים להתייצב על ה' ויבוא גם השטן בתוכם", והוא המפתה את האדם לעבודה זרה. "עז" הוא המקטרג שנזכר במ־שנה (אבות פ"ה מ"ב): "עז פנים לגיהנם", והוא כנגד גילוי עריות, כמו שכתוב (ירמיה ג-1): "ומצח אשה זונה היה לך מאנת הכלם". "גץ" הוא המקטרג שנ־זכר בגמרא (שבת כא:): "גץ היוצא מתחת הפטיש יוצא והזיק חייב", והוא כנגד שפיכות דמים שהרר־צח נתמלא בכעס של אש להרוג.

לכן צוה הקב"ה לכתוב על כל אחת מז' אותיות אלו **שעטנ"ז ג"ץ** ג' תגין שהם ביחד כ"א תגין בצור־רת כלי זיין, כדי להגן על ישראל בכ"א ימים של בין המצרים מג' קליפות אלו שמתגברות בימים אלו, ומזה נשכיל להבין שהחובה מוטלת עלינו לנצל את כ"א התגין שמגינים עלינו בכ"א יום של בין המצרים, כדי להתגבר בימים אלו על ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ, ולעבוד בהם את ה' ביתר שאת ובי־תר עז כדי שנוכל להתקרב אל הקב"ה בבחינת: "כל רודפיה השיגוה בין המצרים".

ביאור ה"אוהב ישראל" על כתרי האותיות שבעלי תשובה נאהזים בהם למעלה מן האותיות

יומתק לצרף מה שמצינו בענין זה הקד־מה יקרה ממשנתו הטהורה של הרה"ק מאפטא זי"ע ב"אוהב ישראל", שמבאר מה ששינוי בגמ־רא (מנחות כ"ט): "בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות", ומבאר ענין הכתרים בלשון קדשו:

"ידוע אשר הכתרי האותיות הם התגין על האותיות שעטנ"ז ג"ץ, והם נקראים כתר בעלי תשובה, וכמאמר חז"ל (ברכות לד:): במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לע־מוד שם, וכל זה הוא טובה גדולה מאתו יתברך שמו, שגומל חסד עם הבעלי תשובה למשוך להם חיות מעולם העליון אשר אין שם אחיזת החיצונים כלל, כי עד הנה היה נמשך חיותם ממקור הטומאה רחמנא ליצלן... אבל כשעלה בלבו לעשות תשׁוֹי־בה באמת ובמסירת נפש מיד נפרד החיות שלו מן הקליפות, ובשביל זה הכין השי"ת עולמות עליונים המה התגין הנ"ל למשוך להם חיותם משם".

הנה כי כן כאשר נצרף דברות קדשם של שני המאורות הגדולים ה"אוהב ישראל" וה"עבודת ישראל", ירווח לנו להבין ביתר שאת ענין הת־

ונראה להביא מקור קדום לביאור נשגב זה ממה שכתב הסמ"ג (חלק מצות עשה כה) בשם רש"י בכתב יד: "גרסינן בפרק הקומץ רבה שעטנ"ז ג"ץ כל אחת משבעה אותיות הללו צריכות ג' זיינין... וכן כתב רבינו שלמה בפירושו כתב ידו, שעטנ"ז ג"ץ כאדם שאוחז זיינו בידו ומניף בימין ובשמאל ולפ־ניו". פירוש, שלשה תגין שעל כל אות שהם בצורת שלש זיינין אחד לימין ואחד לשמאל ואחד באמצע, הוא כאדם האוחז ומניף את כלי זיינו להילחם כנגד אויביו מימין משמאל ובאמצע, ולפי המבואר הם נלחמים כנגד ג' קליפות של שט"ן ע"ז ג"ץ.

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו לבאר דברי ה"עבודת ישראל", על הקשר הנפלא בין כ"א תגין שעל אותיות שעטנ"ז ג"ץ לכ"א ימי בין המצרים, כי בכך הוא מגלה לנו כי ג' קליפות שעטנ"ז ג"ץ שהם שט"ן ע"ז ג"ץ החריבו את בית המקדש, ולכן בכל שנה בשלשה שבועות של ימי בין המצרים שולטות ג' קליפות אלו, וכדי להינצל מהן צריך להתקשר בכ"א ימי בין המצרים עם כ"א תגין שעליהן.

ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ כנגד עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים

ויש להוסיף לבאר ענין ג' קליפות השולטות בימים הללו, על פי מה שינוי בגמרא (יומא ט:): "מקדש ראשון מפני מה חרב, מפני שלשה דברים שהיו בו, עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים... אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ומצוות וגמ־יות חסדים מפני מה חרב, מפני שהיתה בו שנאת חינוס, ללמדך ששקולה שנאת חינוס כנגד שלש עבירות עבודה זרה גלוי עריות ושפיכות דמים". נמצינו למדים מזה כי בית המקדש הראשון נחרב בגלל ג' העבירות החמורות, וגם בית המקדש השני נחרב בעוון שנאת חינוס השקולה כנגד ג' העבירות החמורות.

אמנם בהשקפה ראשונה דברי ה"עבודת יש־ראל" בענין כ"א תגין הם כחידה סתומה, כי הן אמת שיש ענין גדול מאד לעבוד את ה' דוקא בי־מים של הסתר פנים, אולם עדיין צריך ביאור, מהו הקשר בין הצורך לעבוד את ה' דוקא בכ"א ימים הללו של בין המצרים שיש בהם הסתר פנים, עם כ"א תגין שיש על אותיות שעטנ"ז ג"ץ שהם כנגד כ"א ימי בין המצרים. זאת ועוד צריך ביאור, מהי העבודה המוטלת עלינו לכוון בכ"א תגין הללו, כדי להפוך כ"א ימי בין המצרים של הסתר פנים לימים של התגלות אורות גדולים.

שעטנ"ז ג"ץ ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ השולטות בג' שבועות של בין המצרים

לכן כעבדא קמיה מאריה נראה לבאר מקחו של צדיק המגיד הקדוש מקאזניץ זי"ע, על פי מה שכתב רבינו חיים אחי המהר"ל מפראג זצ"ל בספר "אגרת הטיול" (סוף חלק הסוד) לבאר הטעם מדוע דוקא אותיות אלו שעטנ"ז ג"ץ צריכות תגין וז"ל: "שעטנ"ז הוא אותיות שט"ן ע"ז והם ב' מקטרגים גדולים, וזהו גם כן סוד התגין של שעטנ"ז ג"ץ, כי ג"ץ גם כן שם של מקטרג אחד, והתגין שעליהם הם כמו חרב וחנית להינצל מהם".

נמצינו למדים מזה כי אותיות שעטנ"ז ג"ץ יש בהן רמז על ג' מקטרגים שט"ן ע"ז ג"ץ, והתגין שע־ליהם הם בבחינת חרב וחנית להכניע ג' קליפות אלו [ראה ב"באר היטב" (או"ח סוף סימן לו) שהביא את דברי ה"אגרת הטיול"]. והוסיף הגה"ק משאמלויא זצ"ל בהגהות "טיול בפרדס" (שם) ענין נפלא, על פי מה שכתבו הפוסקים שהתגין הם בצורת אות ז', ומקור הדבר ברמב"ם (הלכות תפילין פ"ב הלכה ח): "וצריך להיזהר בתגין של אותיות והן כמו זיינין זקור פות", נמצא שהתגין הם בבחינת "כלי זיין", להגן על ישראל מג' קליפות אלו שט"ן ע"ז ג"ץ.

והנה ב"מאור ושמש" (פרשת בראשית ד"ה ויברא אלקים) הביא בשם הרבי מלובלין זי"ע כי שם אהי"ה רומז על תשובה, ובלשון קדשו: "אמר אדמו"ר הרב הקדוש מוהר"ר מלובלין זצלה"ה, לכן השם אהי"ה הוא שם של עולם התשובה, שלשון אהיה פירושו שמכאן ואילך אהיה עובד ה'".

לפי האמור יש להוסיף כי אהי"ה בגימטריא כ"א, לרמז שצריך להתעורר בתשובה על ידי כ"א ימים הנ"ל, אולם מאחר שיש שתי מערכות של כ"א ימים, לכן הקדים הקב"ה: "ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה", הזכיר פעמיים שם אהי"ה לרמז על שתי המערכות של כ"א ימים כמנין אהי"ה לעורר את ישראל בתשובה, מערכה אחת על ידי חס"דים ורחמים בבחינת כ"א ימים מראש השנה עד הושענא רבה, ומערכה שניה על ידי גלות וחורבן בבחינת כ"א ימי בין המצרים.

אולם מאחר שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו רוצה שישראל יחזרו בתשובה מתוך רחמים וחסדים, ולא מתוך צער ויסורים כי אין הקב"ה חפץ בצערם של ישראל, לכן סיים הקב"ה את דבריו: "ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה של-חני אליכם", כי באמת רצון הקב"ה שיבחרו רק בכ"א ימים של חסדים ורחמים בגימטריא אהי"ה, על ידי שיעשו תשובה בכ"א ימים מראש השנה עד הושענא רבה.

מעתה יתבאר היטב הקשר הנפלא בין כ"א ימי בין המצרים שבהם אנו מתחילים מסע של עשר שבתות עד לראש השנה, כדי לרמז בכך שהעבור דה הקדושה המוטלת עלינו בכ"א ימי בין המצרים שהם ימים של הסתר פנים בבחינת "שעיר אחד לעזאזל", כדי להכתיר בהם את הקב"ה בכ"א תגין שהם כ"א כתרים, כי אין לך כבוד גדול מזה להקב"ה, שאנו מתאמצים להתקרב אליו דוקא בזמנים של הסתר פנים, ובזכות זה אנו עושים הכנה לראש השנה, שבהם מתחילים כ"א ימים של תשובה שהם בבחינת "שעיר אחד לה", ובזכות זה נזכה לחדש את הבריאה בעשרה מאמרות שנברא בהם העולם, ונזכה לבנין בית המקדש ולגאולה השלי-מה בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

מראש השנה עד הושענא רבה הם ימים של תשובה מתוך שמחה.

ומבאר המהרש"א כי שתי המערכות הללו של כ"א ימים, הן בבחינת שני השעירים של יום הכיפורים, כי כ"א ימי תשובה של שמחה מראש השנה עד הושענא רבה הם בבחינת "שעיר אחד לה", ואילו כ"א ימי בין המצרים של אבלות שבהם נחרב בית המקדש הם בבחינת "שעיר אחד לעזאזל", כי השטן וכוחות הסטרא אחרא נהנו מזה.

ונראה לפרש כוונתו בזה, כי אם היו ישראל עושים תשובה כראוי בכ"א ימים של שמחה ויום טוב מראש השנה עד הושענא רבה, אז היו מתלבנים עוונותיהם של ישראל על ידי כ"א ימים אלו בבחינת "שעיר אחד לה", ולא היו צריכים שיתלבנו עוונותיהם על ידי הצער של החורבן והגלות בכ"א ימי בין המצרים, אולם היות שלא עשו תשובה כראוי בכ"א ימים הללו, הכריחו כביכול את הקב"ה ללבן את עוונותיהם בכ"א ימים אחרים של ימי בין המצרים על ידי גלות בבחינת "שעיר אחד לעזאזל".

"ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה"

הנה מה טוב ומה נעים לבאר על פי דברי המהרש"א, מקרא קודש שאמר הקב"ה למשה רבינו כששלחו להוציא את ישראל ממצרים, כמו שכתוב (שמות ג-יג): "ויאמר משה אל האלקים הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרת להם אלקי אבותיכם שלחני אליכם, ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם, ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה, ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם".

וכבר עמד רש"י על מה שהזכיר הקב"ה תחילה שם אהי"ה פעמיים: "ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה", ומיד חזר בו והזכיר שם אהי"ה רק פעם אחת: "ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם". אך לפי דברי המהרש"א הכל על מקומו יבוא בשלום, שהרי לפי המבואר יש לנו שתי מערכות, מערכה אחת כ"א ימים של בין המצרים שהם ימים של צער וחורבן, מערכה שניה כ"א ימים של תשובה ויום טוב מראש השנה עד הושענא רבה.

גין שעל אותיות שעטנ"ז ג"ץ, כי היות שהן רמז על ג' קליפות שט"ן ע"ז ג"ץ, לכן כדי להתגבר עליהן צריך להתדבק עם התגין שהם למעלה מן האותיות, שהתועלת בזה כפי שמבאר ה"אווה ישראל" להמשיך אור "מעולם העליון אשר אין שם אחיזת החיצונים כלל".

ונראה להוסיף נקודה יקרה, כי כאשר אנו מתגברים בכ"א ימים אלו של בין המצרים לעבוד את ה' ביתר שאת, הרי אנו מכתירים את הקב"ה בכ"א "כתרים" שנקראים בלשון ארמית "תגין", לרמז כי בימים הללו יש לנו הסגולה להכתיר את הקב"ה בכ"א כתרים, יותר מכל הימים שאין בהם הסתר פנים, וכל זה בכך כ"א התגין שאנו כותבים בספר תורה על אותיות שעטנ"ז ג"ץ.

וזהו שמבואר בזהוה הקדוש (פרשת תצוה קפד): "דְּלִית וְהוֹרָא אֵלָא הוּא דְנִפְק מִגּוּ חֲשׂוּכָא [אין לך אור כאותו אור שיוצא מתוך החושך], דְכֵד אֲתִכְּ פִּיא סְטָרָא דָא אֲסִתְלַק קוּדְשָא בְרִיךְ הוּא לְעִילָא וְאֲתִיִּיק בְּיָקָרְיָה [כי כשנכפה הסטרא אחרא תחת הקדושה מתעלה הקב"ה למעלה ומתכבד בכבודו], וְלִית פּוּלְחָנָא דְקוּדְשָא בְרִיךְ הוּא אֵלָא מִגּוּ חֲשׂוּכָא, וְלִית טוּבָא אֵלָא מִגּוּ בִישָׂא [ואין עבור דה להקב"ה אלא היוצאת מתוך החושך, ואין טוב אלא היוצא מתוך הרע].

"כ"א ימי בין המצרים לעומת כ"א ימים של תשובה מראש השנה עד הושענא רבה"

הבה נמשיך במסע הקודש לבאר לפי זה הבריח התיכון של עשר השבתות, המברח מן הקצה אל הקצה, מתחילת ימי בין המצרים עד לראש השנה, על פי הקדמה יקרה שגילה לנו המהרש"א בחידושי אגדות (בכורות ה:), כי כמו שישנם כ"א ימי בין המצרים מ"ז בתמוז עד ט' באב, שבהם נחרב בית המקדש כדי לכפר על עוונות ישראל, כן זה לעומת זה ישנם כ"א ימים של תשובה, מראש השנה עד הושענא רבה ועד בכלל שבהם מתלבנים עוונותיהם של ישראל, אלא שההבדל ביניהם הוא, כי כ"א ימי בין המצרים הם ימים של צער על חורבן בית המקדש, ואילו כ"א ימים

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

להורדת המאמרים shvilei.com
לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com